

[Formanden.]

- 11) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.

- 12) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om udlån til sammenlægning, supplerung samt oprettelse af mindre jordbrug m. m.

Mødet hævet kl. 16¹⁰.

43. møde.

Torsdag den 16. december kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler undervisningsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om støtte til tilvejebringelse af kollegier.

Medlemmer af folketinget Ninn-Hansen, Jørgen Jensen, Stæhr Johansen, Poul Møller, Poul Sørensen og Thestrup har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om privat finansiering af en fast forbindelse over Store-Bælt.

Den 10. november d. å. meddeltes folketingsmand Poul Schlüter orlov på grund af udsendelse i offentligt hverv fra og med 11. november til og med 15. december d. å. Stedfortræderen, gårdejer Johannes Burgdorfs hverv som midlertidigt medlem er herefter ophørt fra i dag at regne.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om støtte til tilvejebringelse af kollegier.

Med kollegieloven af 7. juni 1963 blev der første gang skabt særskilt lovgrundlag for statsstøtte til kollegiebyggeri til afløsning af de hidtil gældende bestemmelser herom i boligstøttelovgivningen. Det kan nu konstateres, at det principielt var en rigtig linje, der blev fulgt ved at give kollegiebyggeriet en vis særstilling i forhold til andet boligbyggeri. Planlægningen af kollegiebyggeriet og koordineringen af det med udviklingen inden for undervisningsbyggeriet har bedre kunnet tilrettelægges, og støttereglerne har muliggjort opførelse af et ret betydeligt antal kollegieværelser på et rimeligt udgiftsniveau. I 1963 blev således igangsat 1.097 værelser, i 1964 1.151 værelser. I indeværende finansår igangsættes ca. 1.500 værelser. Som nævnt er det lykkedes i størstedelen af tilfældene at tilvejebringe et rimeligt udgiftsniveau og dermed en rimelig leje. Bruttoudgiften pr. værelse er nedbragt ved at favorisere — under i øvrigt lige vilkår — sådanne byggerier, der ved god økonomisk og rationel tilrettelæggelse kunne gennemføres hurtigt og effektivt. Værelsesprisen varierer en del. Dette skyldes både geografiske og teknisk-økonomiske forhold. I gennemsnit er værelsesprisen imidlertid nedbragt fra 1963, hvor den lå på 30.900 kr. brutto, eksklusive kurstab, til ca. 28.300 kr. i 1964. Efter de foreliggende oplysninger kan det i 1965 påregnes, at der kommer en yderligere væsentlig nedbringelse af udgiften.

Baggrunden for det foreliggende lovforslag er i første række ønsket om at forhøje den ved 1963-loven fastlagte ramme for værelsesantallet. Dernæst ønskes en række ændringer af mere teknisk natur, som udviklingen har peget på.

Kollegieloven af 1963 fastsætter i § 1, at der i 10-året 1963-64 til 1972-73 skal bygges 10.000 kollegieboliger. Det nu foreliggende lovforslag indeholder ingen sådan ramme. I stedet foreslås efter samme linjer som den, der følges i boligstøttelovgivningen, fastlagt rammer ved hjælp af „rullende“ 5-årige investeringsplaner, der forelægges finansudvalget til godkendelse.

Der sigtes imod en stigning fra ca. 1.000 værelser til i alt 3.000 værelser. I indeværende år er allerede med bevillingsmyndighedernes tilslutning givet tilsagn om en forhøjelse op til 1.500 værelser. Det samlede

[Undervisningsministeren.]

behov for kollegieværelser ligger efter de oplysninger, vi råder over, mellem 30.000 og 40.000 kollegieboliger i alt. Bedømmelsen af behovet er behæftet med mange usikkerhedsmomenter, som jeg senere skal komme ind på. Danske studerendes Fællesråd har i en boligundersøgelse, der omfatter studerende ved universitetet og de højere læreanstalter i København, konkluderet, at mellem $\frac{1}{3}$ og $\frac{1}{2}$ af samtlige studerende har et behov for kollegiebolig. Antallet af studerende ved universiteter og højere læreanstalter er for øjeblikket på ca. 27.000 og må forventes også fremover at stige. De unges Boligaktion i Århus har gennemført en boligundersøgelse på uddannelsesområdet. Denne undersøgelse, der omfatter en række andre uddannelsesinstitutioner, men ikke universitet og lignende, beviser, at der inden for disse andre institutioner foreligger et tilsvarende behov. Det drejer sig om Århus akademi, de to seminarier i Århus, socialpædagogisk børnehaveseminarium og fritidshjemsseminarium og flere andre institutioner. Vi har ingen landsomfattende undersøgelse. En sådan samlet opgørelse er næppe mulig, allerede fordi behovet er afhængigt af forskellige usikre forudsætninger. Det kan imidlertid fastslås allerede på det foreliggende grundlag, at den nugældende i kollegieloven fastsatte ramme ikke yder en tilstækkelig dækning af det behov, der er tale om. Uddannelsesvæsenets kraftige udvikling på alle felter medfører en betydelig vækst i antallet af unge, der søger bolig. Behovet varierer inden for de enkelte uddannelsesformer og også geografisk. Af faktorer, der påvirker behovet, kan nævnes udbuddet af værelser, og dette er meget varierende fra sted til sted. Samtidig er det klart, at en behovsopgørelse afhænger af, hvilken leje der skal betales i kollegierne.

Vi finder det rigtigst at gå over til en mere fleksibel planlægning, der muliggør, at udviklingen kan følges. I det program for offentlige investeringer i 1966-67—1969-

70, der af økonomiministeren den 1. december d. å. er forelagt folketingets investeringsudvalg, har vi regnet med den ønskelige forøgelse af kollegiebyggeriet. For de 4 år, 1966-67—1969-70, regnes med en årlig investering i kollegiebyggeri på 60, 80, 95 og 105 mill. kr. (Tallene omfatter ikke udgift til grundkøb og kurstab).

Såfremt lovforslaget vedtages, og såfremt det fastlagte program følges, påregnes statens udgifter i de kommende år til støtte af kollegiebyggeriet at komme på følgende beløb:

1966-67.....	17 mill. kr.
1967-68.....	ca. 34 - -
1968-69.....	ca. 48 - -
1969-70 og følgende år ca.	50 - -

Statsudgiftstallene omfatter også projekteringslån og grundkøbslån.

Jeg vil understrege, at lovforslaget sigter til — og inden for de angivne beløbsrammer virkelig har mulighed for — at hjælpe på boligproblemerne inden for alle uddannelsesområder, herunder både de områder, der henhører under undervisningsministeriets ressort, men også for områder som f. eks. sociale skoler og andre uddannelsesområder under andre ministerier. Uden for loven falder som hidtil opførelse af elevboliger i forbindelse med kostskoler. Det forudsættes, at disse skoleformers adgang til statslån og driftsstøtte opretholdes uændret.

Støtte til kollegiebyggeriet foreslås i lovforslaget fortsat ydet som et rente- og afdragsfrit statslån på indtil 35 pct. af den godkendte anskaffelsessum. Det har været overvejet at forlade denne regel til fordel for faste indeksregulerede lånebeløb pr. kollegieværelse, idet dette skulle tilskynde til at holde udgifterne nede. Heroverfor er det især anført, at et sådant fikseret beløb på grund af prisforskelle mellem landsdelene vil virke uheldigt, og at det i tilfælde af uforudselige forskydninger i rente- og kursforhold under byggeriet er for stift at regne med faste beløb. Spørgsmålet bør nok drøf-

[Undervisningsministeren.]

tes nærmere i folketingsudvalget, og jeg står helt åben over for en sådan diskussion.

Spørgsmålet om størrelsen af procentsatsen kan også drøftes. Det er lidt af et skøn, hvor højt denne procentsats skal ligge, men jeg mener, at der ved et rente- og afdragsfrit statslån på 35 pct. af den samlede anskaffelsessum er givet mulighed for at opnå kollegiebyggeri til en rimelig pris og med en fornuftig standard. Det må erindres, at kollegiebyggeri er noget dyrere end almindeligt boligbyggeri, især fordi det drejer sig om mindre boligenheder. Hertil kommer, at de unge sjældent råder over nogen kapital, og at lånoptagelsen derfor ofte belaster byggeudgifterne med et vist — i den senere tid desværre ofte stort — kurstab.

Med hensyn til lovforslaget i øvrigt skal jeg begrænse mig til følgende bemærkninger vedrørende de realitetsændringer, der foreslås gennemført.

I § 1, stk. 2, fastsættes det som hidtil, at statslån kun kan ydes til selvejende institutioner, fonds m. v., hvis vedtægter kan godkendes af undervisningsministeriet. I denne forbindelse vil jeg gerne sige, at vi lægger vægt på, at de unge selv repræsenteres i bestyrelserne for de selvejende institutioner, og dette bør påses ved vedtægternes godkendelse.

I § 2 opretholdes den hidtidige adgang til at give lån til grundkøb. Normalt forfalder disse lån ved den endelige prioritering, men som noget nyt foreslås i stk. 3, at der, hvor særlige forhold taler herfor, kan åbnes mulighed for at lade grundkøbslånet afvikle rentefrit over en årrække. Her er særlig tænkt på tilfælde, hvor grundprisen er særlig høj.

I § 4 foreslås monteringsstilskuddet fastsat til 1.650 kr. pr. værelse, reguleret efter byggeindekset. Hidtil har det ligget på 5 pct. af den samlede anskaffelsessum, hvilket kan føre til urimelige resultater. Vi finder, at det er rimeligere at gå over til et fast tilskud, der giver en fornuftig dækning af udgiften til indretning og montering.

Med hensyn til de formelle ændringer skal jeg henvise til bemærkningerne til lovforslaget. I det hele er lovens regler søgt forenklet og klargjort. Således er de hidtidige regler om mulighed for statsgaranti foreslået slettet, da disse regler aldrig har været

ret benyttet og der heller ikke synes at være udsigt til, at de vil blive det.

I bemærkningerne til lovforslaget er anført, at der påtænkes nedsat et kollegieråd, der kan deltage i overvejelser af principiel karakter vedrørende lovens administration. Vi lægger vægt på, at de elevorganisationer m. v., der repræsenterer de forskellige uddannelsesformer, også ved at blive repræsenteret i kollegierådet får medindflydelse og medansvar i principielle spørgsmål om leje, værelsesudstyr m. m., ligesom det vil være naturligt at lade kollegierådet deltage i arbejdet med prioritering af byggeopgaverne og udarbejdelsen af 5-årsplanerne for kollegiebyggeriet.

Afsluttende vil jeg understrege, at kollegiebyggeriet er et område, der byder på særlige muligheder til fremme af industrialiseret byggeri, og at ministeriet fortsat lægger vægt på, at sådant byggeri får en fortrinsstilling. De 5-årige byggeprogrammer forbedrer også mulighederne herfor.

Til slut vil jeg tilføje, at jeg håber på en positiv behandling af lovforslaget i det høje ting. Jeg står åben over for ønsker om ændringer. Det væsentligste for mig er, at vi snarest får iværksat den kraftige forøgelse af kollegiebyggeriet, som er en nødvendig forudsætning for en tilfredsstillende udvikling af den kraftige udbygning af vort undervisningsvæsen, som vi i disse år er inde i.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ninn-Hansen): På den konservative folketingsgruppes vegne tillader jeg mig at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om privat finansiering af en fast forbindelse over Store-Bælt.

Forslaget indeholder en principbeslutning om, at den faste forbindelse over Store-Bælt skal finansieres af private midler. For at tilvejebringe muligheden herfor pålægges det ministeren for offentlige arbejder inden den 15. marts 1966 at fremsætte et lovforslag efter retningslinjer, der nærmere er anført. Det er forslagsstillerens ønske, at ministeriet indhenter tilbud fra indenlandske og udenlandske selskaber. Det ønskes ligeledes, at finansieringstilbuddene kan omfatte tilbud om udførelse af selve anlægget, men det anses ikke for udelukket, at finansieringen og udførelsen af forbindelsen kan adskilles. Det selskab, der påtager sig